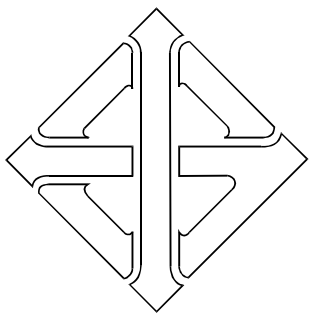

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

THAI INDUSTRIAL STANDARD

มอก. 1884 – 2542

เหล็กกล้ารีดร้อนทนแรงดึงสูงแผ่นม้วน แผ่นแถบ
แผ่นหนา และแผ่นบาง
ที่ปรับปรุงสมบัติการขึ้นรูป
สำหรับงานโครงสร้างรถยนต์

HOT-ROLLED HIGH STRENGTH STEEL COIL STRIP PLATE AND SHEET
WITH IMPROVED FORMABILITY FOR AUTOMOBILE STRUCTURAL USES

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

กระทรวงอุตสาหกรรม

ICS 77.140.50

ISBN 974-608-399-6

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
เหล็กกล้ารีดร้อนทนแรงดึงสูงแผ่นม้วน แผ่นแถบ
แผ่นหนา และแผ่นบาง
ที่ปรับปรุงสมบัติการขึ้นรูป
สำหรับงานโครงสร้างรถยนต์

มอก. 1884 – 2542

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
กระทรวงอุตสาหกรรม ถนนพระรามที่ 6 กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 2023300

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 117 ตอนที่ 70ง
วันที่ 31 สิงหาคม พุทธศักราช 2543

คณะกรรมการวิชาการคณะที่ 90

มาตรฐานหลักแผ่น

ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ฉัตรชัย สมศิริ

ผู้แทนคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรรมการ

เรือโทอรรถสิทธิ์ พงษ์เกษตรกรรม

ผู้แทนกรมอุทกหารเรือ

นายธเนศ เมฆฉาย

ผู้แทนกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

นายไพบูลย์ ชูฟ้าอาตม์

นายปิยวุฒิ ณ พัทลุง

ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

นายจิรวิทย์ เตชะวัฒนวรรณ

นายเทียง วัฒนพาหุ

ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

นายณัฐวัฒน์ แพรพริ้งงาม

ผู้แทนสมาคมผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์

นายฉานนท์ โพษะจินดา

ผู้แทนบริษัท เหล็กแผ่นรีดเย็นไทย จำกัด (มหาชน)

นายอำนาจ รักษ์อาจ

นายประสงค์ ลาภอดิสร

นางสาวสุณี ประสพสุขเจริญ

ผู้แทนบริษัท สยามสตีลกรุ๊ปอินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)

นายสุรศักดิ์ จตุรภัทรไพบูลย์

นายกมล โสวัฒนสกุล

ผู้แทนบริษัท สหวิริยาสตีล อินดัสตรี จำกัด (มหาชน)

นายชาติชาย ป้อมลอย

นายบัณฑิต จัยเจริญ

ผู้แทนบริษัท สยามยูไนเต็ดสตีล (1995) จำกัด

นายนิรันดร์ อรุณแสงสุรีย์

นายโดมเดช ศรีพิณเพราะ

ผู้แทนบริษัท แอล พี เอ็น เพลทมิล จำกัด (มหาชน)

นายวรรณธรรม เตมีบุตร

นายสุนทร วุฒิศักดิ์

กรรมการและเลขานุการ

นายชัยภัค ภัทรจินดา

ผู้แทนสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

เนื่องจากปัจจุบัน มีการทำและการใช้เหล็กกล้ารีดร้อนแรงดึงสูงแผ่นม้วน แผ่นแถบ แผ่นหนาและแผ่นบาง ที่ปรับปรุงสมบัติการขึ้นรูป สำหรับงานโครงสร้างรถยนต์เพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมประเภทนี้ จึงกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเหล็กกล้ารีดร้อนแรงดึงสูงแผ่นม้วน แผ่นแถบ แผ่นหนา และแผ่นบาง ที่ปรับปรุงสมบัติการขึ้นรูป สำหรับงานโครงสร้างรถยนต์ขึ้น

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้กำหนดขึ้นโดยใช้เอกสารต่อไปนี้เป็นแนวทาง

JIS Z 2201-1980	Test Pieces for Tensile Test for Metallic Materials
JIS Z 2204-1969	Bend Test Pieces for Metallic Materials
JIS Z 2241-1993	Method of Tensile Test for Metallic Materials
JIS G 3134-1990	Hot Rolled High Strength Steel Sheets with Improved Formability for Automobile Structural Uses
JIS G 3193-1990	Dimensions, Mass and Permissible Variations of Hot Rolled Steel Plates, Sheets and Strip

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในอนุกรมมาตรฐานชุดเหล็กกล้าคาร์บอนรีดร้อนที่ประกาศไปแล้ว มีดังนี้

มอก.528-2540	เหล็กกล้าคาร์บอนรีดร้อนแผ่นม้วน แผ่นแถบ แผ่นหนา และแผ่นบาง สำหรับงานทั่วไปและงานขึ้นรูป
มอก.1479-2541	เหล็กกล้าคาร์บอนรีดร้อนแผ่นม้วน แผ่นแถบ แผ่นหนา และแผ่นบาง สำหรับงานโครงสร้างทั่วไป
มอก.1499-2541	เหล็กกล้าคาร์บอนรีดร้อนแผ่นม้วน แผ่นแถบ แผ่นหนา และแผ่นบาง สำหรับงานโครงสร้างเชื่อมประกอบ
มอก.1501-2541	เหล็กกล้าคาร์บอนรีดร้อนแผ่นม้วน แผ่นแถบ แผ่นหนา และแผ่นบาง สำหรับงานโครงสร้างเครื่องจักรกล
มอก.1735-2542	เหล็กกล้าคาร์บอนรีดร้อนแผ่นม้วน และแผ่นแถบ สำหรับงานท่อ

คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้พิจารณามาตรฐานนี้แล้ว เห็นสมควรเสนอรัฐมนตรีประกาศตาม มาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511

ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม

ฉบับที่ 2678 (พ.ศ. 2543)

ออกตามความในพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

พ.ศ. 2511

เรื่อง กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

เหล็กกล้ารีดร้อนทนแรงดึงสูงแผ่นม้วน แผ่นแถบ แผ่นหนา และแผ่นบาง ที่ปรับปรุงสมบัติการขึ้นรูป
สำหรับงานโครงสร้างรถยนต์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมออกประกาศกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เหล็กกล้ารีดร้อนทนแรงดึงสูงแผ่นม้วน แผ่นแถบ แผ่นหนา และแผ่นบาง ที่ปรับปรุงสมบัติการขึ้นรูป สำหรับงานโครงสร้างรถยนต์ มาตรฐานเลขที่ มอก. 1884-2542 ไว้ ดังมีรายละเอียดต่อท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2543

สุวัจน์ ลิปตพัลลภ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

เหล็กกล้ารีดร้อนทนแรงดึงสูงแผ่นม้วน แผ่นแถบ แผ่นหนา และแผ่นบางที่ปรับปรุงสมบัติการขึ้นรูป สำหรับงานโครงสร้างรถยนต์

1. ขอบข่าย

- 1.1 มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้กำหนด ชนิด ลักษณะ และชั้นคุณภาพ มวลพื้นฐาน ขนาดและเกณฑ์ความคลาดเคลื่อน ส่วนประกอบทางเคมี คุณสมบัติที่ต้องการ เครื่องหมายและฉลาก การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน และการทดสอบเหล็กกล้ารีดร้อนทนแรงดึงสูงแผ่นม้วน แผ่นแถบ แผ่นหนา และแผ่นบาง ที่ปรับปรุงสมบัติการขึ้นรูป สำหรับงานโครงสร้างรถยนต์
- 1.2 มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ ครอบคลุมถึงเหล็กกล้ารีดร้อนทนแรงดึงสูงแผ่นม้วน แผ่นแถบ แผ่นหนา และแผ่นบาง ที่ผ่านการปรับปรุงสมบัติการขึ้นรูป และใช้ทำโครงสร้างรถยนต์
- 1.3 มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ไม่ครอบคลุมถึง
 - 1.3.1 เหล็กกล้ารีดร้อนทนแรงดึงสูงแผ่นม้วน แผ่นแถบ แผ่นหนา และแผ่นบาง ที่ปรับปรุงสมบัติการขึ้นรูป สำหรับงานอื่น ๆ ที่ได้มีการประกาศกำหนดเป็นมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมแล้ว
 - 1.3.2 เหล็กกล้ารีดร้อนทนแรงดึงสูงแผ่นม้วน แผ่นแถบ แผ่นหนา และแผ่นบาง ที่ปรับปรุงสมบัติการขึ้นรูปและนำไปรีดเย็นต่อ

2. บทนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ มีดังต่อไปนี้

- 2.1 เหล็กกล้ารีดร้อนทนแรงดึงสูงแผ่นม้วน แผ่นแถบ แผ่นหนา และแผ่นบาง ที่ปรับปรุงสมบัติการขึ้นรูป สำหรับงานโครงสร้างรถยนต์ ซึ่งต่อไปในมาตรฐานนี้จะเรียกว่า “เหล็กแผ่น” หมายถึง เหล็กกล้าที่ได้จากการรีดเป็นแผ่นขณะร้อน และมีสมบัติทางกลตามข้อ 6.2
- 2.2 เหล็กกล้ารีดร้อนทนแรงดึงสูงแผ่นม้วน แผ่นแถบ แผ่นหนา และแผ่นบาง ที่นำไปรีดเย็นต่อ หมายถึง เหล็กกล้ารีดร้อน แผ่นม้วน แผ่นแถบ แผ่นหนา และแผ่นบาง ที่นำไปรีดต่อโดยไม่มีการอบเพิ่มอุณหภูมิ และการรีดตอดังกล่าว ไม่ครอบคลุมถึงการรีดปรับสภาพ (skin pass หรือ temper rolling) หรือรีดขึ้นรูป (roll forming)
- 2.3 การรีดปรับสภาพ (skin pass หรือ temper rolling) หมายถึง การรีดเย็นหลังการอบอ่อน โดยมีวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อควบคุมขนาด ความแข็ง ความราบ ผิวสำเร็จ ลดการเกิดร้าวร้าวและรอยยับ (stretcher strain and coil break)

- 2.4 ขอบรีด(mill edge)หมายถึง ขอบของเหล็กแผ่นที่เกิดจากการรีดร้อนโดยไม่มีการตกแต่ง ขอบรีดนี้อาจบางและฉีกเป็นบางแห่ง หรือมีความไม่สม่ำเสมอ หรือมีรอยร้าว
- 2.5 ขอบตัด(cut edge) หมายถึง ขอบของเหล็กแผ่นที่เกิดจากการตัด หลังจากรีดร้อน
- 2.6 ขอบตัดปกติ(normal cut edge) หมายถึง ขอบของเหล็กแผ่นที่เกิดจากการตัดเหล็กแผ่นครั้งแรก เพื่อให้ได้ความกว้างและความยาวตามที่กำหนด
- 2.7 ขอบตัดแต่งซ้ำ(resheared or fine cut edge) หมายถึง ขอบของเหล็กแผ่นที่เกิดจากการตัดเหล็กแผ่นอีกครั้งหลังจากการตัดครั้งแรก
- 2.8 ขอบตัดซอย(slitted edge) หมายถึง ขอบของเหล็กแผ่นที่เกิดจากการตัดแบ่งเหล็กแผ่นให้ได้ขนาดตามข้อตกลงในการซื้อขาย

3. ชนิด ลักษณะ และชั้นคุณภาพ

- 3.1 เหล็กแผ่น แบ่งออกเป็น 4 ชนิด คือ
 - 3.1.1 เหล็กแผ่นม้วน ได้แก่เหล็กแผ่นที่เป็นม้วน ซึ่งมีหน้ากว้างตั้งแต่ 600 มิลลิเมตรขึ้นไป และความหนาไม่เกิน 6.00 มิลลิเมตร
 - 3.1.2 เหล็กแผ่นแถบ ได้แก่เหล็กแผ่นที่เป็นแถบยาว ทำเป็นม้วน ซึ่งมีหน้ากว้างน้อยกว่า 600 มิลลิเมตร และความหนาไม่เกิน 6.00 มิลลิเมตร
 - 3.1.3 เหล็กแผ่นหนา ได้แก่เหล็กแผ่นที่มีความหนาระบุตั้งแต่ 3.15 มิลลิเมตร ถึง 6.00 มิลลิเมตร (สำหรับชั้นคุณภาพ SPFH 490 SPFH 540 และ SPFH 590) และความหนาระบุตั้งแต่ 3.15 มิลลิเมตรถึง 4.00 มิลลิเมตร (สำหรับชั้นคุณภาพ SPFH 540Y และSPFH 590Y) และความกว้างเป็นไปตามข้อตกลงระหว่างผู้ทำกับผู้ใช้
 - 3.1.4 เหล็กแผ่นบาง ได้แก่เหล็กแผ่นที่มีความหนาระบุน้อยกว่า 3.15 มิลลิเมตร และความกว้างให้เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างผู้ทำกับผู้ใช้
- 3.2 เหล็กแผ่นแบ่งตามลักษณะขอบ ออกเป็น 2 ลักษณะ คือ
 - 3.2.1 ขอบรีด
 - 3.2.2 ขอบตัด
- 3.3 เหล็กแผ่นแบ่งตามสมบัติทางกล ออกเป็น 5 ชั้นคุณภาพ คือ
 - 3.3.1 ชั้นคุณภาพ SPFH 490
 - 3.3.2 ชั้นคุณภาพ SPFH 540
 - 3.3.3 ชั้นคุณภาพ SPFH 590
 - 3.3.4 ชั้นคุณภาพ SPFH 540 Y ปรับปรุงความต้านแรงดึงที่จุดคราก เพื่อให้มีสมบัติการขึ้นรูปที่ดีและเหมาะสม
 - 3.3.5 ชั้นคุณภาพ SPFH 590 Y ปรับปรุงความต้านแรงดึงที่จุดคราก เพื่อให้มีสมบัติการขึ้นรูปที่ดีและเหมาะสม

4. มวลพื้นฐาน ขนาดและเกณฑ์ความคลาดเคลื่อน

- 4.1 มวลพื้นฐานของเหล็กแผ่น กำหนดให้เท่ากับ 7.85 กิโลกรัมต่อความหนา 1 มิลลิเมตรต่อพื้นที่ 1 ตารางเมตร ซึ่งให้ไว้เป็นข้อแนะนำ
- 4.2 มิติและเกณฑ์ความคลาดเคลื่อน
 - 4.2.1 มิติของเหล็กแผ่น
ให้เป็นไปตามตารางที่ 1
 - 4.2.2 เกณฑ์ความคลาดเคลื่อน
 - 4.2.2.1 ความหนา ให้เป็นไปตามตารางที่ 2
 - 4.2.2.2 ความกว้าง ให้เป็นไปตามตารางที่ 3
 - 4.2.2.3 ความยาว ให้เป็นไปตามตารางที่ 4
 การทดสอบให้ปฏิบัติตามข้อ 9.1
- 4.3 ระยะเบี่ยงเบนของขอบโค้งที่ด้านเว้า
 - 4.3.1 เหล็กแผ่นหนาขอบตัดและเหล็กแผ่นบางขอบตัด
ต้องไม่เกินเกณฑ์ที่กำหนดในตารางที่ 5
 - 4.3.2 เหล็กแผ่นม้วนขอบตัดและเหล็กแผ่นแถบ
ต้องไม่เกิน 5 มิลลิเมตร ต่อความยาว 2 000 มิลลิเมตร
การทดสอบให้ปฏิบัติตามข้อ 9.2
- 4.4 ความไม่ได้จากของเหล็กแผ่นหนาขอบตัดและเหล็กแผ่นบางขอบตัด
เมื่อทดสอบตามข้อ 9.3 แล้ว ความไม่ได้จากที่มุมต้องไม่เกินร้อยละ 1 ของความกว้าง
- 4.5 ความราบของเหล็กแผ่นหนาขอบตัดและเหล็กแผ่นบางขอบตัด
เมื่อวางเหล็กแผ่นหนาและเหล็กแผ่นบางในแนวราบตามปกติ ระยะเบี่ยงเบนของความราบต้องไม่เกินเกณฑ์ที่กำหนดในตารางที่ 6
การทดสอบให้ปฏิบัติตามข้อ 9.4

ตารางที่ 1 มิติของเหล็กแผ่น
(ข้อ 4.2.1)

หน่วยเป็นมิลลิเมตร

มิติ	เหล็กแผ่นม้วน	เหล็กแผ่นแถบ	เหล็กแผ่นหนา	เหล็กแผ่นบาง
ความหนา (ชั้นคุณภาพ SPFH490 SPFH540 SPFH590)	ไม่เกิน 6.00	ไม่เกิน 6.00	3.15 ถึง 6.00	น้อยกว่า 3.15
ความหนา (ชั้นคุณภาพ SPFH540Y SPFH590Y)	ไม่เกิน 4.00	ไม่เกิน 4.00	3.15 ถึง 4.00	น้อยกว่า 3.15
ความกว้าง	ตั้งแต่ 600 ขึ้นไป	น้อยกว่า 600	เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างผู้ทำกับผู้ซื้อ	เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างผู้ทำกับผู้ซื้อ
ความยาว	ไม่กำหนด	ไม่กำหนด	เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างผู้ทำกับผู้ซื้อ	เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างผู้ทำกับผู้ซื้อ

หมายเหตุ เหล็กแผ่นม้วนและเหล็กแผ่นแถบ เส้นผ่านศูนย์กลางภายในและเส้นผ่านศูนย์กลางภายนอกของม้วนให้เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างผู้ทำกับผู้ซื้อ

ตารางที่ 2 เกณฑ์ความคลาดเคลื่อนของความหนาสำหรับเหล็กแผ่น
(ข้อ 4.2.2.1)

หน่วยเป็นมิลลิเมตร

ความหนา	เกณฑ์ความคลาดเคลื่อนของความหนา			
	ความกว้างน้อยกว่า 1 200	ความกว้าง 1 200 ถึงน้อยกว่า 1 500	ความกว้าง 1 500 ถึงน้อยกว่า 1 800	ความกว้าง 1 800 ถึงน้อยกว่า 2 160
น้อยกว่า 2.00	± 0.16	± 0.19	± 0.20 ⁽¹⁾	—
2.00 ถึงน้อยกว่า 2.50	± 0.18	± 0.22	± 0.23 ⁽¹⁾	—
2.50 ถึงน้อยกว่า 3.15	± 0.20	± 0.24	± 0.26 ⁽¹⁾	—
3.15 ถึงน้อยกว่า 4.00	± 0.23	± 0.26	± 0.28	± 0.30
4.00 ถึงน้อยกว่า 5.00	± 0.26	± 0.29	± 0.31	± 0.32
5.00 ถึงน้อยกว่า 6.00	± 0.29	± 0.31	± 0.32	± 0.34
6.00	± 0.32	± 0.33	± 0.34	± 0.38

หมายเหตุ ใช้สำหรับเหล็กแผ่นที่มีความกว้างน้อยกว่า 1 600 มิลลิเมตร

ตารางที่ 3 เกณฑ์ความคลาดเคลื่อนของความกว้าง
(ข้อ 4.2.2.2)

หน่วยเป็นมิลลิเมตร

ความกว้าง	ความหนา	เกณฑ์ความคลาดเคลื่อนของความกว้าง		
		ขอบรีด		ขอบตัด
		เหล็กแผ่นหนา และ เหล็กแผ่นบาง	เหล็กแผ่นม้วน และ เหล็กแผ่นตัด จากแผ่นม้วน	
400 ถึงน้อยกว่า 630	น้อยกว่า 3.15	-	+20 0	+10 0
	3.15 ถึงน้อยกว่า 6.00	+ ไม่ระบุ 0		+10 0
	6.00			+10 0
630 ถึงน้อยกว่า 1 000	น้อยกว่า 3.15	-	+25 0	+10 0
	3.15 ถึงน้อยกว่า 6.00	+ ไม่ระบุ 0		+10 0
	6.00			+10 0
1 000 ถึงน้อยกว่า 1 250	น้อยกว่า 3.15	-	+30 0	+10 0
	3.15 ถึงน้อยกว่า 6.00	+ ไม่ระบุ 0		+10 0
	6.00			+15 0
1 250 ถึงน้อยกว่า 1 600	น้อยกว่า 3.15	-	+35 0	+10 0
	3.15 ถึงน้อยกว่า 6.00	+ ไม่ระบุ 0		+10 0
	6.00			+15 0
1 600 ขึ้นไป	น้อยกว่า 3.15	-	+40 0	+10 0
	3.15 ถึงน้อยกว่า 6.00	+ ไม่ระบุ 0		+10 0
	6.00			+ร้อยละ 1.2 0

ตารางที่ 4 เกณฑ์ความคลาดเคลื่อนของความยาว
(ข้อ 4.2.2.3)

หน่วยเป็นมิลลิเมตร	
ความยาว	เกณฑ์ความคลาดเคลื่อนของความยาว
น้อยกว่า 6 300	+ 25 0
ตั้งแต่ 6 300 ขึ้นไป	+ ร้อยละ 0.5 0

ตารางที่ 5 ระยะเบี่ยงเบนของขอบโค้งที่ด้านเว้าของเหล็กแผ่นหนาขอบตัดและเหล็กแผ่นบางขอบตัด
(ข้อ 4.3.1)

หน่วยเป็นมิลลิเมตร			
ความยาว	ระยะเบี่ยงเบนของขอบโค้งที่ด้านเว้า		
	ความกว้าง 400 ถึงน้อยกว่า 630	ความกว้าง 630 ถึงน้อยกว่า 1 000	ความกว้าง 1 000 ขึ้นไป
น้อยกว่า 2 500	5	4	3
2 500 ถึงน้อยกว่า 4 000	8	6	5
4 000 ถึงน้อยกว่า 6 300	12	10	8
6 300 ถึงน้อยกว่า 10 000	20	16	12
10 000 ขึ้นไป	20 ต่อความยาว 10 000	16 ต่อความยาว 10 000	12 ต่อความยาว 10 000

ตารางที่ 6 ระยะเบี่ยงเบนของความราบของเหล็กแผ่นหนาขอบตัดและเหล็กแผ่นบางขอบตัด
(ข้อ 4.5)

หน่วยเป็นมิลลิเมตร

ชั้นคุณภาพ	ระยะเบี่ยงเบนของความราบ				
	ความหนา	ความกว้าง น้อยกว่า 1 250	ความกว้าง 1 250 ถึงน้อยกว่า 1 600	ความกว้าง 1 600 ถึงน้อยกว่า 2 000	ความกว้าง 2 000 ขึ้นไป
SPFH490 และ SPFH540	น้อยกว่า 4.00	16	18	20	–
	4.00 ถึง 6.00	14	16	18	22
SPFH590	1.60 ถึงน้อยกว่า 4.00	20	22	24	–
	4.00 ถึง 6.00	18	20	22	26
SPFH540Y และ SPFH590Y	ไม่เกิน 4.00	22	–	–	–

- หมายเหตุ 1. ระยะเบี่ยงเบนของความราบที่กำหนดในตารางที่ 6 นี้ ใช้กับความยาวในระยะ 4 000 มิลลิเมตร
2. เหล็กแผ่นหนาและเหล็กแผ่นบางที่มีความยาวน้อยกว่า 4 000 มิลลิเมตร ให้ใช้ความยาวเต็มแผ่น

5. ส่วนประกอบทางเคมี

5.1 ส่วนประกอบทางเคมี

ให้เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างผู้ทำกับผู้ซื้อ

6. คุณลักษณะที่ต้องการ

6.1 ลักษณะทั่วไป

ผิวของเหล็กแผ่นต้องเรียบ เกลี้ยง สม่ำเสมอ ปราศจากตำหนิที่เป็นผลเสียหายต่อการใช้งาน ไม่มีสะเก็ดออกไซด์ที่ฝังตัวในเนื้อเหล็ก(rolled-in scale) และเนื้อเหล็กต้องไม่มีการแยกชั้น(lamination)
การทดสอบให้ทำโดยการตรวจพินิจ หรือวิธีอื่นที่ให้ผลเทียบเท่า

6.2 สมบัติทางกล

6.2.1 ความต้านแรงดึงและความยืด

ให้เป็นไปตามตารางที่ 7

การทดสอบให้ปฏิบัติตาม JIS Z 2241 และเตรียมชิ้นทดสอบหมายเลข 5 โดยตัดตั้งฉากกับแนวการรีดตาม JIS Z 2201

6.2.2 การดัดโค้ง

เมื่อทดสอบตามข้อ 9.5 แล้ว ที่บริเวณส่วนโค้งด้านนอกของชิ้นทดสอบต้องไม่เกิดรอยร้าว

ตารางที่ 7 ความต้านแรงดึงและความยืด
(ข้อ 6.2.1)

ชั้นคุณภาพ	ความต้านแรงดึง ที่จุดคราก ต่ำสุด เมกะพาสคัล	ความต้านแรงดึง ต่ำสุด เมกะพาสคัล	ความยืด ต่ำสุด ร้อยละ			
			ความหนาของเหล็กแผ่น มิลลิเมตร			
			น้อยกว่า 2.00	2.00 ถึงน้อยกว่า 2.50	2.50 ถึงน้อยกว่า 3.25	3.25 ถึง 6.00
SPFH 490	325	490	22	23	24	25
SPFH 540	355	540	21	22	23	24
SPFH 590	420	590	19	20	21	22
SPFH 540Y	295	540	–	24	25	26 ¹⁾
SPFH 590Y	325	590	–	22	23	24 ¹⁾

หมายเหตุ ¹⁾ใช้กับเหล็กแผ่นความหนาตั้งแต่ 3.25 ถึง 4.00 มิลลิเมตร

7. เครื่องหมายและฉลาก

7.1 ที่ม้วนของเหล็กแผ่นม้วนและเหล็กแผ่นแถบทุกม้วน และที่มัดของเหล็กแผ่นหนาและเหล็กแผ่นบางทุกมัด อย่างน้อยต้องมีเลข อักษร หรือเครื่องหมาย แจ้งรายละเอียดต่อไปนี้ให้เห็นได้ง่าย ชัดเจน

- (1) ชนิดและชั้นคุณภาพ
- (2) ความหนา X ความกว้าง X ความยาว เป็น มิลลิเมตร X มิลลิเมตร X มิลลิเมตร (กรณีเหล็กแผ่นม้วนหรือเหล็กแผ่นแถบ ไม่ต้องระบุความยาว)
- (3) มวลเป็นกิโลกรัม
- (4) หมายเลขการหลอมหรือรหัสรุ่นที่ทำ
- (5) ชื่อผู้ทำ หรือโรงงานที่ทำ หรือเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียน
- (6) ประเทศที่ทำ

ในกรณีที่ใช้ภาษาต่างประเทศ ต้องมีความหมายตรงกับภาษาไทยที่กำหนดไว้ข้างต้น

8. การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน

- 8.1 รุ่น ในที่นี้ หมายถึง เหล็กแผ่นที่มีชนิด ชั้นคุณภาพและมิติเดียวกัน ทำโดยกรรมวิธีเดียวกัน ที่ทำหรือส่งมอบหรือซื้อขายในระยะเวลาเดียวกัน
- 8.2 การชักตัวอย่างและการยอมรับ ให้เป็นไปตามแผนการชักตัวอย่างที่กำหนดต่อไปนี้ หรืออาจใช้แผนการชักตัวอย่างอื่นที่เทียบเท่ากันทางวิชาการกับแผนที่กำหนดไว้
- 8.2.1 การชักตัวอย่างและการยอมรับสำหรับการทดสอบ มิติ ระยะเปี่ยงเบนของขอบโค้งที่ด้านเว้า และลักษณะทั่วไปของเหล็กแผ่นม้วนและเหล็กแผ่นแถบ
- 8.2.1.1 ชักตัวอย่างเหล็กแผ่นม้วนและเหล็กแผ่นแถบโดยวิธีสุ่มจากรุ่นเดียวกัน ตามจำนวนที่กำหนดไว้ในตารางที่ 8
- 8.2.1.2 จำนวนตัวอย่างที่ไม่เป็นไปตามข้อ 4.2 ข้อ 4.3 และข้อ 6.1 ในแต่ละรายการ ต้องไม่เกินเลขจำนวนที่ยอมรับที่กำหนดในตารางที่ 8 จึงจะถือว่าเหล็กแผ่นม้วนและเหล็กแผ่นแถบรุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ตารางที่ 8 แผนการชักตัวอย่างสำหรับการทดสอบมิติ ระยะเปี่ยงเบนของขอบโค้งที่ด้านเว้า และลักษณะทั่วไปของเหล็กแผ่นม้วนและเหล็กแผ่นแถบ
(ข้อ 8.2.1)

ขนาดรุ่น ม้วน	ขนาดตัวอย่าง ม้วน	เลขจำนวนที่ยอมรับ
ไม่เกิน 50	3	0
51 ขึ้นไป	13	1

หมายเหตุ การทดสอบมิติให้ตัดตัวอย่างยาว 2 เมตร ห่างจากต้นม้วนไม่น้อยกว่า 500 มิลลิเมตร

- 8.2.2 การชักตัวอย่างและการยอมรับสำหรับการทดสอบมิติ ระยะเปี่ยงเบนของขอบโค้งที่ด้านเว้า ความไม่ได้ฉาก ความราบ และลักษณะทั่วไปของเหล็กแผ่นหนาและเหล็กแผ่นบาง
- 8.2.2.1 ชักตัวอย่างเหล็กแผ่นหนาและเหล็กแผ่นบางโดยวิธีสุ่มจากรุ่นเดียวกัน ตามจำนวนที่กำหนดไว้ในตารางที่ 9
- 8.2.2.2 จำนวนตัวอย่างที่ไม่เป็นไปตามข้อ 4.2 ข้อ 4.3 ข้อ 4.4 ข้อ 4.5 และข้อ 6.1 ในแต่ละรายการต้องไม่เกินเลขจำนวนที่ยอมรับที่กำหนดในตารางที่ 9 จึงจะถือว่าเหล็กแผ่นหนาและเหล็กแผ่นบางรุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ตารางที่ 9 แผนการชักตัวอย่างสำหรับการทดสอบมิติ ระยะเบี่ยงเบนของขอบโค้งที่ด้านเว้า ความไม่ได้จาก
ความราบ และลักษณะทั่วไปของเหล็กแผ่นหนาและเหล็กแผ่นบาง
(ข้อ 8.2.2)

ขนาดรุ่น แผ่น	ขนาดตัวอย่าง แผ่น	เลขจำนวนที่ยอมรับ
ไม่เกิน 100	3	0
101 ขึ้นไป	13	1

8.2.3 การชักตัวอย่างและการยอมรับสำหรับการทดสอบสมบัติทางกล

8.2.3.1 ชักตัวอย่างโดยวิธีสุ่มจากรุ่นเดียวกัน จำนวน 3 ตัวอย่าง ต่อมวลของเหล็กแผ่นไม่เกิน 1 000 ตัน
ถ้ามวลของเหล็กแผ่นมากกว่า 1 000 ตัน ให้ชักตัวอย่างอีก 3 ตัวอย่าง แต่ละตัวอย่างต้องมีขนาด
ใหญ่พอที่จะทำเป็นชิ้นทดสอบสำหรับการทดสอบความต้านแรงดึง ความยืด และการดัดโค้ง

8.2.3.2 จำนวนตัวอย่างทุกตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ 6.2 จึงจะถือว่าเหล็กแผ่นรุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์
ที่กำหนด

8.3 เกณฑ์ตัดสิน

ตัวอย่างเหล็กแผ่นต้องเป็นไปตามข้อ 8.2.1.2 ข้อ 8.2.2.2 และข้อ 8.2.3.2 ทุกข้อ จึงจะถือว่าเหล็กแผ่นรุ่น
นั้นเป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้

9. การทดสอบ

9.1 มิติ

9.1.1 ความหนา

9.1.1.1 เครื่องมือ

เครื่องมือวัดที่วัดได้ละเอียดถึง 0.005 มิลลิเมตร

9.1.1.2 วิธีวัด

(1) เหล็กแผ่นม้วนและเหล็กแผ่นแถบ

กรณีขอบรีด วัดห่างจากขอบเป็นระยะไม่น้อยกว่า 25 มิลลิเมตรจากขอบข้างทั้งสอง

กรณีขอบตัด ความกว้างตั้งแต่ 30 มิลลิเมตรขึ้นไป วัดห่างจากขอบเป็นระยะไม่น้อยกว่า 15
มิลลิเมตรจากขอบข้างทั้งสอง ถ้าความกว้างน้อยกว่า 30 มิลลิเมตร วัดตรงแนวกึ่งกลาง โดยวัด
อย่างน้อย 3 จุดของแต่ละขอบ

(2) เหล็กแผ่นหนาและเหล็กแผ่นบาง

กรณีขอบรีด วัดห่างจากขอบเป็นระยะไม่น้อยกว่า 25 มิลลิเมตรจากขอบทุกด้าน โดยวัด
อย่างน้อย 3 จุดของแต่ละขอบ

กรณีขอบตัด วัดห่างจากขอบเป็นระยะไม่น้อยกว่า 15 มิลลิเมตรจากขอบทุกด้าน โดยวัด
อย่างน้อย 3 จุด ของแต่ละขอบ

9.1.1.3 การรายงานผล

รายงานผลเป็นค่าเฉลี่ย

9.1.2 ความกว้าง

9.1.2.1 วัดความกว้างด้วยเครื่องวัดที่วัดได้ละเอียดถึง 0.5 มิลลิเมตร ที่ตำแหน่งห่างจากปลายประมาณ 100 มิลลิเมตรทั้ง 2 ปลายสำหรับเหล็กแผ่นหนาและเหล็กแผ่นบาง และประมาณ 1 000 มิลลิเมตรทั้ง 2 ปลายสำหรับเหล็กแผ่นม้วนและเหล็กแผ่นแถบ แล้วรายงานค่าเฉลี่ย

9.1.2.2 สำหรับเหล็กแผ่นขอบตัดซอย ให้ใช้เครื่องวัดที่วัดได้ละเอียดถึง 0.05 มิลลิเมตร

9.1.3 ความยาวของเหล็กแผ่นหนาและเหล็กแผ่นบาง

วัดความยาวด้วยเครื่องวัดที่วัดได้ละเอียดถึง 1 มิลลิเมตร ที่ตำแหน่งห่างจากขอบประมาณ 100 มิลลิเมตร ทั้ง 2 ข้าง แล้วรายงานค่าเฉลี่ย

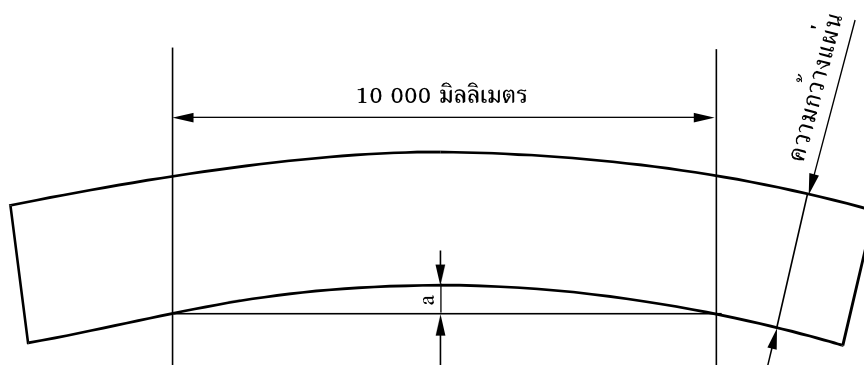
9.2 ระยะเบี่ยงเบนของขอบโค้งที่ด้านเว้า

9.2.1 เหล็กแผ่นหนาขอบตัดและเหล็กแผ่นบางขอบตัด

วางตัวอย่างบนพื้นเรียบในแนวราบ ใช้เครื่องวัดที่วัดได้ละเอียดถึง 0.5 มิลลิเมตร วัดระยะเบี่ยงเบนสูงสุด (a) ของขอบที่ด้านเว้า โดยให้มีความยาวเส้นคอร์ดเท่ากับ 10 000 มิลลิเมตร ดังรูปที่ 1 สำหรับเหล็กแผ่นหนาขอบตัดและเหล็กแผ่นบางขอบตัดที่มีความยาวน้อยกว่า 10 000 มิลลิเมตร ให้ใช้ความยาวเต็มแผ่น

9.2.2 เหล็กแผ่นม้วนขอบตัดและเหล็กแผ่นแถบ

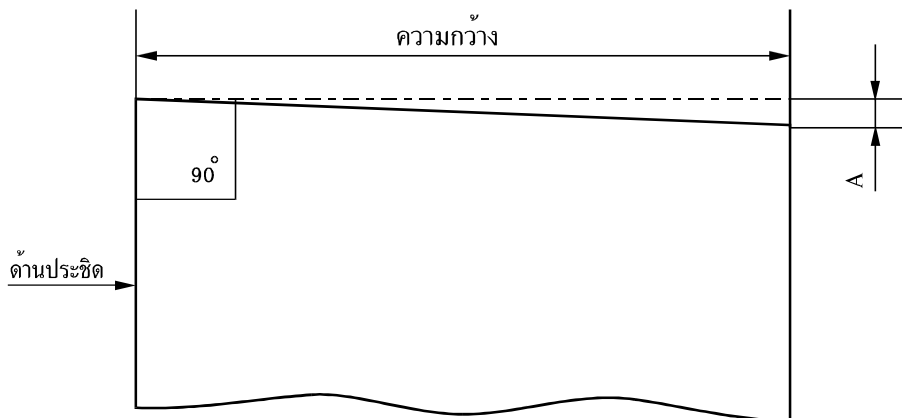
ทดสอบเช่นเดียวกับข้อ 9.2.1 โดยให้มีความยาวเส้นคอร์ดเท่ากับ 2 000 มิลลิเมตร

รูปที่ 1 การวัดระยะเบี่ยงเบนสูงสุดของขอบโค้งที่ด้านเว้า
(ข้อ 9.2.1)

9.3 ความไม่ได้อากของเหล็กแผ่นหนาขอบตัดและเหล็กแผ่นบางขอบตัด

วัดความไม่ได้อาก โดยวัดความเบี่ยงเบน(A)ของขอบแผ่นไปจากเส้นตรงที่ทำมุมฉากกับด้านประชิด ดังรูปที่ 2

รูปที่ 2 การวัดความไม่ได้อาก
(ข้อ 9.3)

9.4 ความราบของเหล็กแผ่นหนาและเหล็กแผ่นบาง

วางตัวอย่างบนพื้นเรียบในแนวราบ ใช้เครื่องวัดที่วัดได้ละเอียดถึง 0.5 มิลลิเมตร วัดระยะห่างระหว่างผิวล่างของตัวอย่างกับพื้นที่ตำแหน่งต่างๆ อ่านค่าสูงสุดให้ละเอียดถึง 0.5 มิลลิเมตร เป็นระยะเบี่ยงเบนของความราบ

9.5 การตัดโค้ง

เตรียมชิ้นทดสอบหมายเลข 3 ตาม JIS Z 2204 โดยตัดตั้งฉากกับแนวการรีด ตัดโค้ง 180 องศา และปลายทั้งสองชนกัน โดยมีเส้นผ่านศูนย์กลางของหัวตัดตามที่กำหนดในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 การตัดโค้ง
(ข้อ 9.5)

หน่วยเป็นมิลลิเมตร

ชั้นคุณภาพ	ความหนาของเหล็กแผ่น	เส้นผ่านศูนย์กลางของหัวตัด
SPFH 490	น้อยกว่า 3.25	1 เท่าของความหนาของชั้นทดสอบ
	3.25 ถึง 6.00	2 เท่าของความหนาของชั้นทดสอบ
SPFH 540	น้อยกว่า 3.25	2 เท่าของความหนาของชั้นทดสอบ
	3.25 ถึง 6.00	3 เท่าของความหนาของชั้นทดสอบ
SPFH 590	น้อยกว่า 3.25	3 เท่าของความหนาของชั้นทดสอบ
	3.25 ถึง 6.00	3 เท่าของความหนาของชั้นทดสอบ
SPFH 540 Y	น้อยกว่า 3.25	2 เท่าของความหนาของชั้นทดสอบ
	3.25 ถึง 4.00	3 เท่าของความหนาของชั้นทดสอบ
SPFH 590 Y	น้อยกว่า 3.25	3 เท่าของความหนาของชั้นทดสอบ
	3.25 ถึง 4.00	3 เท่าของความหนาของชั้นทดสอบ